

Strategiplan for NSDM 2019 – 2021

Forslag 21.november 2018. Vedtatt av NSDM sin styringsgruppe 6. desember 2018

Nasjonalt senter for distriktsmedisin (NSDM) er et tverrfaglig kompetansesenter ved Institutt for samfunnsmedisin, Det helsevitenskapelige fakultet, UiT Norges arktiske universitet (UiT). NSDM er finansiert av Helsedirektoratet, Helse Nord RHF samt oppdragsforskning.

FORMÅL

NSDM skal fremme forskning, fagutvikling, utdanning og nettverk blant leger og helsepersonell i distriktene. Ved å bygge bro mellom praksis, akademi og forvaltning vil vi bidra til kvalitet, rekruttering og stabilitet i helsetjenesten.

NSDM ble etablert som prosjekt i 1999 for å bedre legedekningen i distriktene via god kvalitet på medisinstudentenes utplassering i kommunene. Selv om legetjenesten ofte har en nøkkelrolle i helsevesenet, jobber leger i nettverk og ulike team med andre, pasienten inkludert. Mangel på leger og annet helsepersonell krever god forståelse for tjenestene i distrikt slik at nasjonale ordninger tilpasses og tjenestene kan yte likeverdige helsetjenester. NSDM vil bidra til å forme og formidle kunnskap om dette.

Samhandling mellom helsepersonell i førstelinjen, med spesialisthelsetjenesten og andre etater er krevende og kan se annerledes ut utenfor, enn i, storbyene. Robuste helsetjenester i små organisasjoner må ofte bygges på litt andre måter enn store organisasjoner, f.eks. kan mindre forhold gi mulighet for økt ansvarsfølelse for helheten og hverandre.

Utdanningenes rolle for å skape stabil personelldekning i distrikt, sammen med organisering av lokalsykehusfunksjonen, sykestuevirksomhet, legevakt og akuttmedisin er temaer senteret har jobbet med og vil fortsette å jobbe med. Sosiale ulikheters betydning for helse, urfolkmedisin og helsetjenester i andre land, er tema vi også vil jobbe med i perioden.

NSDM sitt Program for distriktsmedisinsk forskning og fagutvikling (Programmet) har som formål å fremme forskning og fagutvikling av relevans for medisinsk praksis og helsetjenester i distriktene. Det skal samtidig være et virkemiddel for å bidra til stabilisering og rekruttering av helsepersonell i distriktene.

AKTIVITETSOMRÅDER

NSDM vil innrette sine arbeidsformer i tråd med følgende aktivitetsområder:

1. Kunnskapsutvikling, -oppbygging og -støtte
2. Brobyggervirksomhet mellom praksis, forskning og forvaltning
3. Kvalitetsutvikling og innovasjon i tjenestene
4. Rekruttering og stabilisering av personell
5. Bygging av kompetansenettverk nasjonalt og internasjonalt

1. Kunnskapsutvikling, -oppbygging og -støtte

AKTIVITETSMÅL

Innen hvert av de følgende tre områder skal vi i perioden etablere prosjekter, publisere forskningsartikler og bidra med systematisert ny kunnskap.

- Utdanning, rekruttering og stabilisering av helsepersonell i distrikt
- Helsetjenesteutvikling i distrikt
  - Med særlig vekt på samhandling og teamarbeid
- Helsereformer og distrikt
  - Effekter av top-down-politikk for distriktene
  - Distriktene som modellskapere (bottom-up)

Kunnskapsforvaltning for å bidra til en kunnskapsbasert utvikling av helsetjenestene i distrikt, utgjør kjernen i NSDM sin virksomhet. Vi skal drive egen forskning og ha en pådriverrolle for å få i gang relevant forskning via Programmet og de ansattes ulike nettverk. Vi vil generere, publisere og aktivt spre forskningsrapporter, vitenskapelige og populærvitenskapelige artikler, kunnskapsoppsummeringer og relevante nyhetssaker. Vi vil aktivt søke samarbeid med andre, søke eksternt finansierte oppdrag og bidra med veiledning til programfinansierte prosjekt. Og vi ønsker å formidle og undervise i praktisk kompetanse og relevant kunnskap fra distriktsmedisinsk forskning til studenter, helsepersonell i spesialisering og evt. andre.

2. Brobyggervirksomhet mellom praksis, forskning og forvaltning

AKTIVITETSMÅL

I perioden skal vi videreutvikle vår dialog med forskersamfunnet, praksisfeltet og med forvaltningen

Både mer akademiske perspektiv og erfaringene fra det praktiske arbeidet som lege og annet helsepersonell i distrikt, bør synes på de arenaene der fremtidens helsepersonell og helseledere henter sin kunnskap. For å nå tjenestenivået med forskningsbasert kunnskap og sikre relevans i egen virksomhet, må arenaer for dialog skapes og røktes. Nettbaserte virkemidler er viktige, og vi skal delta i relevant samfunnsdebatt, i relevante workshoper, kurs og annen undervisning for å skape mulighet for dialog.

3. Kvalitetsutvikling og innovasjon i tjenestene

AKTIVITETSMÅL

Vi vil i løpet av perioden videreutvikle våre strukturer basert på prosjekter som enten utvikles lokalt og støttes av senterets faste stab med forskning og veiledning, eller som utvikles i senteret hvor vi trekker inn interesserte prosjektmedarbeidere fra praksisfeltet.

Via konkret samarbeid om prosjekter, via oppsøkende virksomhet for å lytte, lære og med høy grad av serviceinnstilling, vil NSDM bidra til kvalitet og innovasjon i tjenestene. Ved å se på legen som del av større samhandlende nettverk av helsetjenesteytere, samt som leder av ulike behandlingsteam, ønsker vi å bidra til etterspurt kunnskap. Vi ønsker å balansere det praksisnære perspektivet med systemperspektiv for å utforske kvalitet og mulig innovasjon.

4.Rekruttering og stabilisering av personell

AKTIVITETSMÅL

NSDM vil bidra til kommunenes oppdrag og utfordringer gjennom god kunnskapsforvaltning om hva vi vet som stabiliserer og rekrutterer helsepersonell.

Helsepersonell ser ut til å bli en stadig større knapphetsressurs. Både gjennom samarbeid med helsetjenestene og større prosjekt som ALIS-Vest og ALIS-Nord, vil NSDM bidra med kunnskapsforvaltning på dette feltet. Vi ønsker å se på mulige grep for å utvikle primærhelsetjenesten i distrikt som en attraktiv arbeidsplass, og utvikle kunnskap om hva som hemmer og hva som fremmer dette..

5.Bygging av kompetansenettverk nasjonalt og internasjonalt

AKTIVITETSMÅL

Vi vil gjennom perioden arbeide aktivt for at NSDM fortsatt har en sentral rolle nasjonalt og får økt erfaring med internasjonalt arbeid.

NSDM vil fortsette å jobbe aktivt og strategisk med å bygge kompetansenettverk. Vi vil aktivt søke roller i faglige nettverk lokalt, regionalt og nasjonalt samt drive kunnskapsutveksling og – utvikling andre steder i verden for å lære selv og dele egen kunnskap. Gjennom vår prosjektgruppestruktur ønsker vi at klinikere fra distriktene skal delta på bakgrunn av eget arbeid med systematisk kunnskapsgenerering (forskning eller fagutvikling) og bli del av større fagnettverk.

SENTERETS DRIFT

VERDIER

Vårt arbeid skal preges av pålitelighet, fleksibilitet og respekt – internt og i samarbeid med andre.

NSDM som arbeidsfellesskap

Alle ansatte skal oppleve seg som likeverdige medlemmer av det teamet som staben i NSDM utgjør, med respekt og tillit til den rollen en selv og andre har.

Vårt verdigrunnlag ligger til grunn for utviklingen av NSDM som arbeidsfellesskap. Vi ønsker å følge teorier om helsefremmende organisasjoner (salutogenese) for å bygge et godt arbeidsmiljø internt og for å kunne jobbe godt sammen med andre. Det er spesielt tre forhold som preger "sunne arbeidsplasser" og disse vil være utgangspunkt for medarbeidersamtaler og kvalitetsmål for den daglige drift:

- Egenkontroll på arbeidsoppgavene – at de er forståelige og håndterbare.
- Arbeidsoppgavene oppleves som betydningsfulle - de gir mening, har verdi og er byggende.
- Gode sosiale relasjoner – som gir trygghet, støtte og motivasjon.

Personellressurser

Våre økonomiske rammer må sikre at vi kan ha fire - fem forskere i arbeid i større stillinger.